

## **Bawula-langwa jurra ni-larrka-mirra Warning-Ebijiju-wa Warni-mamalya**

Nakina Bawula n-arrkarranguma ayakwa God-langwu-wa warni-mamalya wurriybina nuw-ambilyi-mirru-wa Ebijija-manja. Akwa nani-makama kuw-ambilya-mulangwa wurrakina wurru-wurrakawurama Jesus Christ abirruwa. Wurrakin-eka kuw-angk-ingki-rrikajama ngawa Jesus Christ ni-lyalyingminu-mulangwa abirruwa. Akwa ngarningka kuw-angk-ingki-rrikajama ni-marngkirra-dinu-mulangwa nakina Jesus abirruwa-manja akwa nani-mini-yakuwabiju-wa-mulangwa awurru-wurrariya ebina na-yama-mulangwa.

<sup>1</sup> Ngayuwa ningena Bawula ning-arrkarranama enena-manja jurra kajungwa ki-larrkaji yada enena nungkwurruwa-wa God-langwu-wa karni-mamalya, kirriybina kirr-ambilya-mirruwa Ebijija-manja. Anaja God nu-wekbalyinuma ngayuwa ning-aniki-larrki-larrka kajungwa kini-minu-wardani yada warka Jesus Christ-langwa. Kembirra enena ayakwa nganja ning-arrkarranama aduwaba nungkwurruwa-wa kirriybina kirru-werrik-ambilya-mirruwa Jesus Christ-manja.

<sup>2</sup> Ngarra-ngayindanama Nungw-anyungwa God akwa ngawa Jesus Christ ngakwurra-langwa nu-Bungkawa kani-marngkirra-dinama wunalakina nungkwurruwa-manja karni-mamalya kirriybina kirr-ambilya-mirri-manja Ebijija-manja. Akwa ngarra-ngayindanama wunalakina yikabi-mini-lyurkwa-kinama nungkwurra-langwa yukwudukwuda.

*Aning-iningaba-langwa  
mulangwa God*

*ngarranu-wekbilyangu-*

<sup>3</sup> Ngani-yang-marngkwa-jina God, niybina-mirrada God akwa Nungw-anikba nu-Bungkawa-langwa Jesus Christ-langwa. Ni-marngkirr-eka nakina, akwa ngarranu-wekbilyangi-mirra aning-iningaba ena-langwa-langwa angalya abalkaya. a-mirntak-akina aning-iningaba ngarranu-wekbilyangi-mirra ngakwurra-langwa-langwa ngarni-mawurrna, mana ngakwurruwa ngarri-yakayinama ngarna ngarru-wurrakawurama Christ arakba da.

<sup>4</sup> Arakb-irakba-kiya-wiya nara-wiya kini-ngekbiraka anaja God a-mirntak-enena angalya, nu-wekbalyinuma nakina ngakwurruwa ngarna ena-langwi yada ngarni-mamalya. Nu-wekbalyinuma ngakwurruwa ngarri-yakayina-mulangwa ngarna ngarru-wurrakawurama Christ. Akwa God ngarrani-ngayindanama kini-min-ayabijaba-kajungwuni yada ngarna ngarni-mamalya akwa ngarru-werri-ngekbirni yada. Ni-lyalyingminama nakina angwurra ngakwurruwa ngarni-mamalya. <sup>5</sup> Biya kembirra arakb-irakba-kiya-wiya God ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma naniki-rukwamalyi yada ngakwurruwa akan-anibi-kina-mulangwa Jesus Christ. Enena-bina God ni-ngayindanguma adinuba-wiya, akwa amin-akina-langwa ni-yakirrerri-dinuma nakina.

<sup>6</sup> Ngakwurraja ngani-yang-marngkwa-jina arakba God-uwa, mana ni-marngkirr-eka ni-lyangma nakina akwa ngarranu-wekbilyangu-mubaba Nanikw-anikba Jesus Christ, niybina ni-lyalyingminama angwurra nakina.

<sup>7</sup> Anaja Christ ngarrani-mini-jungwunuma nakina. Ngarrani-minu-kwularri-juwama merra ena-langwa akwa ngarren-anjungwurranguma ngakwurruwa. Anaja

kembirra God ngarrani-mini-yakwabijuwama awurru-wurrariya ngakwurra-langwa. Ni-marngkirra-dinam-eka ngakwurruwa-manja. <sup>8</sup> Yaw-eka, ni-marngkirra-dinam-eka ngakwurruwa-manja ngarni-mamalya.

Nakin-eka God aringkawa ni-lyangma nakina. <sup>9-10</sup> Amin-akina-langwa kembirra arakb-irakba-kiya-wiya ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma adinuba-wiya kanu-bungkawa-kina-mulangwa Christ nu-bungkawa. Akwa ni-lyangki-yamama nakina, “Ngayuwa kinu-bungkawa-kinama Christ, akwa n-arum-eka nu-bungkawa ni-mikbiyiya-dangwa kin-ambilyama nakina.” Kinu-bungkawa-dinam-eka nakina ababirna-manja, a-mirntak-enena-manja nganyangwa-manja angalya abalkaya akwa ngawa a-mirntak-angaba-manja a-wurra-kwulyumida-manja angalya arrawa-manja, ni-yamama God nakina. Akana ngakwurraja ngarna ngarni-mamalya ngarn-ingbala-wiya ambaka akina ayakwa ena-langwa. Bi...ya kembirra arija-langwa anaja God n-abilyerri-kajungwunuma arakba nakina akwa nani-larrkama Christ ngakwurruwa-wa enenu-wa angalya. Enena-bina ni-ngayindanguma nakina akwa nanaki-yakirrerri-kama. Akwa kembirra ngarran-aningmi-kama arakba akina ayakwa kanu-bungkawa-kina-mulangwa nakina Christ nu-bungkawa.

Dukwa ngambi yada God kanu-bungkawa-kinama Jesus Christ nu-bungkawa? Ngarn-ingbala-wiya ambaka ngarna, imba anaja God n-aningma nakina. Imba ngarningma ngarna amandangwa God kanu-bungkawa-kinama Christ nu-bungkawa ababirna-manja.

<sup>11-12</sup> Ebina-wiya yirraja yarningi-Judiya yarni-mamalya, yirriybina yirru-werrik-ambilyuma God-manja, yirri-yakayinuma Christ yirru-wurakawurama. Imba akini yada anaja God nu-wekbalyinuma yirruwa

ena-langwi yada yarni-mamalya, mana arakb-irakba-kiya-wiya ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma arakba akina. Nakina-bina anuwa nu-wardi-kinama ababirna-langwa ena-langwa-langwiya mangma. Kembirra nu-wekbalyinuma yirruwa, yirriybina yarn-ingadinuba-wiya yirru-werrik-ambilyuma Christ-manja, kajungwa yikini-yang-marngkwa-jini yada yarna anuwa-wa. Yirr-akin-eka kembirra yikini-yang-marngkwa-jinama God-uwa mana nu-kwilyiban-eka ni-mirnta-ngekbirna ni-lyangma nakina.

<sup>13</sup> Imba nungkwurr-ajukwaba God-langwa karni-mamalya kirrakina. Nungkwurr-ajukwaba kirrengkirrkenuma ayakwa alyangmandukwuna, ebina aningaba ayakwa Christ yikan-anibi-kina-mulangwa. Nungkwurr-ajukwaba kirru-werrik-ambilyama arakba Christ-manja aduwaba kirrakina. Adinuba-wiya anaja God ni-yarrk-akumarna ena-langwa ayakwa akwa ni-yamama nungkwurruwa-wa, “Ka-kwunama ngayuwa Aningaba Amawurrna nganyangwa nungkwurruwa-manja kajungwa ka-jirrkima-kajungwuni yada nganyangwa-manja karni-mamalya,” ni-yamama nakina. Kembirra kirranu-kwama amandangwa da.

<sup>14</sup> Ngakwurraja ngarningma ngarna God ngarranu-wekbilyanguma arakba ngakwurruwa-wa ena-langwu-wa ngarni-mamalya Amawurrna ena-langwa. Amin-akina-langwa kembirra ngarningma ngarna akanu-wekbilyanama nakina ngarningka aning-iningaba-wiya ngakwurra-langwa-langwa ngarni-mawurrna, akwa akan-anjungwurranama ngarrakina ngarning-angkawura. Kembirra ngani-yang-marngkwa-jina arakba God mana nu-kwilyiban-eka ni-mirnta-ngekbirna ni-lyangma nakina.

*Ni-biriyaminu-mulangwa Bawula God-uwa*

<sup>15-16</sup> Amin-akina-langwa, a-mirntak-iybina-langwa ayakwa ningi-yangbinu-mulangwa ngayuwa nungkwurruwa-wa, ningen-eka ningani-yangmi-yang-marngkwa-jinama God-uwa aduwaba, kirru-werrik-ambilya-mulangwa nu-Bungkawa Jesus-manja kirrakina karni-mamalya. Ebina-wiya, kirru-werrik-ambilyi-manja adinuba-wiya nu-Bungkawa Jesus-manja kirrakina, abirraja bi-makama warni-mamalya ayakwa nungkwurruwa-langwa. Na-yamama, “Warna warning-Ebijija warni-mamalya na-lyalyingminam-eka wurr-ababirna-langwa warni-mamalya God-langwa,” na-yamama bi-makama. Akini yada ngawa nganja ningani-yang-marngkwa-juwama ngayuwa God-uwa, akwa ningi-yaminjamama ngawa ningani-yang-marngkwa-juwama anuwa-wa akina-langwa yanda-langwa aduwaba. Akwa ngarningka ningi-biriyaminama ngayuwa God-uwa nungkwurruwa-langwa. <sup>17</sup> Nakina-bina nu-Bungkawa-langwa Jesus Christ-langwa God. Nungw-anyungwa nakina akwa n-arum-eka ni-mikbiyiya ni-lyangma. Kemberra ningani-yangki-labajama ngayuwa kajungwa yikanu-kwuni yada milyanjirra mangma, akwa kin-abilyarri-kajungwuni yada kajungwa yik-aningmi-dini yada angwurra God kirrakina. <sup>18</sup> Akwa ngarningka ningani-yangki-labajama God kajungwa yikani-minu-ngwurrkbali-jini yada nakina nungkwurra-langwa mangma iya yukwudukwuda, kajungwa yiki-marngki-rringkini yada ena-langwa alarr-adada kirrakina. Akwa ngarra-ngayindanama ngayuwa nungkwurruwa yiku-werrik-embirrarini yada God-uwa akwa ngarningka yik-aningmi-dini yada nungkwurruwa akanu-wekbilyana-mulangwa God ababirna-langwa aning-iningaba ngakwurra-langwi yada ngarni-mawurrna. Akanu-wekbilyanama nakina aduwaba akwa aning-angkawura.

<sup>19</sup> Ngarran-gayindanam-eka nungkwurruwa yik-aningmi-dini yada God-eka nakina n-arrubuda ni-lyangma. Nara wurriybina wurru-kwala wurr-arrbida wubirra anuwa. Nakin-eka n-arrubuda akwa akani-yngbudirr-kinama ngakwurruwa ngarriybina ena-langwa ngarni-mamalya. <sup>20</sup> God n-arrbid-eka nakina nan-anibika-mulangwa Christ. Akwa ngarningka n-arrubuda nakina nanu-wirti-juwa-mulangwa Christ karrawara ena-langwa-manja angalya abalkaya. God nakina nan-ambarr-juwama Christ n-ekbuda-langwa-langwa, mana Christ n-arum-eka ni-mikbiyiya ni-lyangma nakina.

<sup>21</sup> Abirraja warning-errbirra wurru-bu-bungkawa wurr-arum-uruma wurru-mikbiyiya wurrakina. Mama wurru-mikbiyiya wurrakina, anaja Christ n-aruma nakina ni-mikbiyiya angwurra. Nu-bungkawa-dinama naning-angkawura nakina wurr-angkwulyumida-manja wurr-amukwiyad-akina-manja wurru-bu-bungkawa wurriybina nuw-ambilya-mirri-manja karrawara akwa ngawa amirnt-akayina-manja angalya arrawa. Akwa aykirra ena-langwa amikbiyiya angwurra, mana anuwa nakina ni-mikbiyiya baba angwurra. Ni-mikbiyiy-eka nakina aduwaba akwa naning-angkawura. <sup>22</sup> Anaja God nakina nan-akimirnuma Christ nu-Bungkawa ababirna-manja. Ngarranu-kwama nakina ngakwurruwa-manja kajungwa kinu-bungkawa-dini yada ngakwurruwa-manja ngarriybina ngarr-ambilya-mirri-manja God-langwa. <sup>23</sup> Akana anaja Jesus Christ nara ambilyuma n-akwukawura, imba ngakwurraja ngakwurruwa God-langwa ngarni-mamalya wubirra laka ena-langwa nanimadangkwa ngarr-ambilyama ngarru-wurrakawurama. Imba nakin-eka Christ n-ambilyama ababirna-manja angalya akwa nu-wardanama ena-langwa warka ababirna-manja angalya.

## 2

### *God ngarran-anibi-ka-mulangwa*

<sup>1</sup> Nara-wiya nungkwurraja yik-aningmi-dina God, kirr-ayabijaba kirr-ambilyuma kirkirakina anuwa-langwa. Wubirra wurriybina na-jungwuni-mirri-mirra warni-mamalya kirri-yamama kirkirakina, mana nungkwurruwa kini-mini-yarrku-wurranguma ayakwa God-langwa akwa kirr-arriya-kajungwunu-mubaba a-wurru-wurrariya-langwa kirkirakina. <sup>2</sup> Akini yada kirr-yaminjamama ngawa wubirra warni-mamalya wurriybina warningbala-mirru-wiya God. Nungkwurruw-eka karniniyarriya karni-mamalya akwa kirr-arriya-kajungwunuma ngawa a-wurru-wurrariya-langwa karning-angkawura. N-amukwa-langwa kini-min-engkirkirakanuma ayakwa. Nakina-bina N-amukwa nu-bungkawa-dinama wurru-wurrariya-manja wurru-bu-bungkawa warningi-karrawara nakina. Akwa nu-wardanama ena-langwa warka aduwaba ngawa warning-errbirra-manja warni-mamalya wurriybina nani-mini-yarrku-wurrana-mirri-manja God-langwa ayakwa.

<sup>3</sup> Imba ngakwurr-ajukwaba ngarrababirna-langwa ngarni-mamalya ngani-mini-yarrku-wurranguma God-langwa ayakwa. Ngarri-yamama ngarriybina ngakwurra-bakiya-ba ebina ngarri-ngayindanguma. Aning-errbirra ebina ngakwurra-langwa mangma na-ngayindanguma ngarri-yamama akina ngarrakina. Imba eningerrbirra ebina ngarni-madangkwa ngarri-ngayindanguma ngarri-yamama ngarningka ngarrakina. Akwa a-mirntak-iybina warning-errbirra warni-mamalya na-yama-mirra wurrakina ngarri-yamama akina ngakwurruwa ngarni-mamalya ngakwurra-jukwaba.

Akina-langwa anaja God kin-awinyamba-dinuma nakina ngakwurruwa-wa ngarr-ababirna-langwu-wa ngarni-mamalya, <sup>4-5</sup> Akana n-errkwulinu-meka ngakwurruwa. Imba ngakwurraja ngarr-arriya-kajungwunu-manja ngawa a-wurru-wurrariya-langwa, wubirra na-jungwuni-mirri-mirra warni-mamalya ngarri-yamama ngarrakina. Imba ngalaja akwerrkwula God-langwa aning-angkawura ngawa akina akwa nara a-jarriduma. God-eka nakina ni-lyalyingminam-eka angwurra ngakwurruwa ngarni-mamalya. Ni-min-ababirna akwerrkwula iya akwu-lyalyingma nakina. Kembirra ngarran-anibi-kama ngakwurruwa kajungwa aki-yakayini yada ngarru-wurrakawurama Christ. Ngarran-anibi-kama mana ni-marngkirra nakina baba. <sup>6</sup> Akwa nan-anibi-kama Jesus Christ akwa nanu-wilyakama karrawaru-wa ena-langwu-wa angalya, akwa nan-ambarr-juwama nakina yakwujina kajungwa kinu-bungkawa-dini yada nakina. Akwa God ngarranu-wilyakama ngakwurra-jukwaba karrawaru-wa ena-langwu-wa angalya akwa kembirra ngakwurra-jukwaba ngarru-bungkawa-dinama ngakwurruwa Jesus Christ, mana ngarri-yakayina-mubaba ngarna ngarru-wurrakawurama Jesus Christ-manja aduwaba. <sup>7</sup> God-eka nakina ngarranu-bungkawa-kama ngarna kajungwa wurr-ababirna-langwa warni-mamalya warningmi yada wurrakina ni-marngkirra ni-lyangma nakina naning-angkawura. Amin-akina-langwa kembirra nani-larrkama Jesus Christ ngakwurruwa-wa kajungwa nanik-abilyarri-ki yada ni-lyalyingminu-mulangwa angwurra ngakwurruwa.

<sup>8-9</sup> Mama ningk-aningaba nungkwaja, mama ningki-yamama aningaba ningk-aning-angkawura, akana nar-eka k-anibi-kajungwuna ningkakina. Ngalaja



amukwiyad-akina aning-iningaba ningki-yama-mulangwa ningkiybina, nara akina kak-anibi-ka nungkwuwa ningkakina. Imba anaja nakina God ni-marngkirra-dinuma nungkwuwa-manja akwa ngin-anibi-kama nungkwuwa ningku-werrik-ambilyu-mulangwa Jesus Christ-manja. God ngin-anibi-kama nungkwuwa ana-bakiya kajungwa nari yada nungkwuwa a-ngkw-aningaba-kajungwuma ningk-anibi-du-mulangwa ningkakina. <sup>10</sup> God-eka nakina ngarran-anibi-kama ngakwuruwa. Ni-lyangku-werri-bika-jungwunuma nakina, akwa ni-yamama, “Ka-ngekbirakinama nganyangwa warni-mamalya kajungwa aningaba kayamini yada wurrakina,” ni-yamama. Aningaba kayaminama wurrakina mana ka-yakayina-mubaba Jesus Christ wurru-wurrakawurama, ni-yamama nakina God.

*Ngarri-yakayina-mulangwa Christ-manja*

<sup>11</sup> Wi-yaku-werri-bikina ena, nungkwuruwa kirriybina karningi-Judiyama karni-mamalya. Karningma kirrakina amukwiyad-ebina ayakwa yirruwa yirri-yangbi-yangbayinuma yirriybina yarningi-Judiya yarni-mamalya nungkwuruwa-wa. Yirri-yamama yirrakina, “Nara kirrakina God-langwa karni-mamalya, mana nara yiki-ringandi-jungwuna yiku-mikaduwamirri-kajungwuna karna. Ngarr-ayabijaba kirrakina yarningi-Judiya-langwa yarni-mamalya. Yirraja yirruwa yimbukwa yarna God-langwa yarni-mamalya, mana yirri-mikaduwamirri-kajungwunuma yarna baba, yirri-yamama yarna, yirr-ngkw-aningaba-kajungwunuma.

<sup>12</sup> Akini yada ngawa nungkwurraja kirr-ayabijaba Christ-langwa kirr-ambilyuma. Akwa kirr-miningka kirrakina nungkwurra yarningi-Judiya-langwa yarni-mamalya, yirriybina God nu-wekbalyinu-mulangwa.

Karningbal-eka ayakwa a-mirntak-iybina God ni-yarrk-akimarnuma ena-langwa-langwa yarni-mamalya. Nara nakina kini-yarrk-akima-rnwa ayakwa nungkwurra-langwa-langwa imba yirra-langwa-langwa yarningi-Judiya yarni-mamalya ni-yarrk-akimarnuma. Akini yada ngawa karningbala kirrakina God. Kembirra nara yiku-werrik-ambilya anuwa-manja nungkwurruwa, akwa nara kembirra yik-engkirrkana arnungkwaya-langwa akwa y-iyngka-langwa yimawura yik-ambilya-mulangwa God-manja kirrakina.

<sup>13</sup> Akana nungkwurruwa kirrakina kirr-yakayinama arakba kirr-wurrakawurama Jesus Christ-manja aduwaba. Ayngka-manja kirrakina kirr-ambilyuma adinuba-wiya God-langwa awilyikerra. Imba aduwaba anaja God kirran-akwudangwu-kama anuwa-manja, mana Christ kirrani-minu-kwularri-juwama merra ena-langwa akwa kirrani-mini-jungwunu-mubaba nakina.

<sup>14</sup> Nakina-bina Christ ngarrani-minu-ngwanja-juwama awinyamba, yirruwa yarningi-Judiya yarni-mamalya akwa ngarningka kirrakina kirriybina karningi-Judiyama karni-mamalya. Ni-jungwu-manja nakina ngarrani-minu-ngwanja-juwama awinyamba ngarniku-wartu-warti-ja kajungwa aki-yakayini yada ngarru-wurrakawurama ngarna. Nakina-bina anuwa nu-wilyaba ni-yamama akina, imba nara wurriybina wurru-kwala. Amin-akina-langwa kembirra ngarri-yakayinama arakba ngarna ngarru-wurrakawurama aduwaba.

<sup>15-16</sup> Arabk-irakba-kiya-wiya anaja God nani-makama Mawijija-manja aning-arum-uruma ayakwa ena-langwa. Anamba-langwa Mawijija nani-makama a-mirntak-akina ayakwa aning-arum-uruma ena-langwa-manja warni-mamalya. Ngalaja kembirra a-mirntak-akina aning-arum-uruma ayakwa ngarrak-ayabijabakama

yirruwa akwa nungkwurruwa. Imba anaja Christ ngarrani-mini-jungwunuma nakina ayka-manja, akwa ngarrani-marumama ngakwurruwa ngarni-mamalya akwa ngarran-akimarnuma ngakwurruwa ngarru-wurakawurama arakba. Ngarrani-mirntukwa-juwama ngakwurruwa, yirruwa akwa ngarningka nungkwurruwa nungkwurr-ajukwaba, kajungwa akani-lawurrka-jini yada ngakwurruwa God-uwa. Ngalaja kembirra aduwaba na-jarriduma a-mirntak-iybina ayakwa aning-arum-uruma nara arakba ayabijabakama ngarna, imba ngakwurraja ngarr-wurraki-didirrbira ngarr-ambilyama ngarna arakba. Mam-eka yarningi-Judiyama yarni-mamalya yarna, imba nungkwurraja karni-mamalya karningi-Judiyama kirrakina, ngarru-wurakawurama aduwaba ngarna.

<sup>17</sup> Anaja ni-likani-manja Christ enenu-wa angalya, ni-yangbinuma ayakwa nungkwurruwa-wa kirriybina kirr-ambilyi-mirruwa awilyikerra God-langwa akwa ngarningka yirruwa-wa yirriybina yirr-ambilyi-mirruwa akwudangwa God-manja. Ni-yamama Christ, “Nara awinyu-winyamba-kajajuma,” ni-yamama nakina, imba yiki-likaja ngayuwa-wa kajungwa ka-marumini yada ngayuwa kirrakina, ni-yamama nakina ngarr-ababirna-mirruwa. <sup>18</sup> Ngalaja Aningaba Amawurrna ngarraki-mamirika-jinama ngakwurruwa aduwaba kajungwa aki-likaji yada ngarna ngarrababirna-langwa Nungw-arrku-wa, mana Christ ngarrani-mini-jungwunu-mubaba nakina. <sup>19</sup> Amin-akina-langwa nara arakba nungkwurraja kirr-miningka karna karningi-Judiyama karni-mamalya yirruwa-langwa, akana ngakwurraja ngarr-wurraki-didirrbira ngawa ngarr-ambilyama aduwaba. Ngarru-wurakawurama arakba ngarna God-langwa ngarni-mamalya, wubirra ngarr-adiyarra-manja ngawa aduwaba.

<sup>20-21</sup> Ngarna ngakwurruwa God-langwa ngarni-mamalya, yirruwa akwa nungkwurruwa, ngarr-ambilyama ngarna awilyabam-eka wubirra aruma alikira. God-langwa wubirra alikira ngarri-yaminama ngarna. Imba akin-eka a-mamalya alikira ena-langwa akwurtukwurt-eka, akwa ngakwurruwa ngarna ngani-wa-jinama God-uwa yakwujina. Ngalaja alikira nuw-arjiyama akina akwurraka-manja angwarnta. Imba yirraja yarnikilarr-kilarrka yarnungkwarba, yirriybina God nu-wekbalyinuma yarn-ingadinuba-wiya, akwa ngarningka wurriybina warni-kimaki-maka ayakwa God-langwa ena-langwu-wa wurrukwalu-wa warni-mamalya abirra-jukwaba, ebina wubirra angwarnta yirr-yaminama yarna. Imba anaja nakina Jesus Christ akina wubirra aruma-dangwa angwarnta, ebina aningi-lyamarmba alarr-ngekbirna God-langwa-manja alikira. Nakina-bina Jesus Christ ngarrani-mirntukwama ngakwurruwa ngarri-mini-miniyngka ngarni-mamalya, kajungwa ngarru-wurakawurama ak-ambilyi yada aduwaba. Akin-eka wubirra laka ngarru-wurraki-lakwuli-jayinama ngarna ngarni-mamalya awilyaba-mirra-manja ngawa alikira akwurtukwurta-manja. <sup>22</sup> Imba anaja nakina God ngarrani-mirntukwunama aduwaba kajungwa aki-yakayini yada ngarna ngarru-wurakawurama Jesus Christ. Kembang yirruwa yarningi-Judiya yarni-mamalya akwa nungkwurruwa karni-mamalya kirriybina karningi-Judiyama kirrakina ngarr-akwudangwuka-jayinama arakba ambaka-langwa ngarna. Ngarri-yaminama amandangwa ebina wubirra alikira a-mamalya God-langwa. Yakwujina ngawa nuw-ambilyama ena-langwa Aningaba Amawurrna aning-angkawura akina.

### 3

*Bawula nani-minu-wardangu-mulangwa warka warningi-Judiyama warni-mamalya*

<sup>1</sup> Nganja ngayuwa ningi-diti-jungwunama ningena, mana ngarra-maki-maka-mubaba ayakwa Jesus Christ-langwa-langwa nungkwurruwa-wa. Mama ningi-diti-jungwunama ngayuwa, ningi-biriyaminama ngawa God-uwa nungkwurruwa-langwa, mana ning-aningma ngayuwa nungkwurruwa kirriybina karningi-Judiyamirra karni-mamalya God-langwa nungkwurr-ajukwaba kirrakina.

<sup>2</sup> Dukw-eka kirr-engkirrkanum-eka kirrakina ayakwa ni-marngkirra-dinu-mulangwa God ngayuwa-manja? Dukwa nara? Anaja nu-wekbalyinuma ngayuwa ning-aniki-maki yada nungkwurruwa-manja anuwalangwa, mana aningaba baba ena karnik-aningmi-dalangwa nungkwurruwa. <sup>3</sup> God ngini-min-abilyarrikama arakba enena ayakwa ebina nuw-abuwarr-kajungwunuma adinuba-wiya. Nganja ningena arakba ning-arrkarranguma akwala ayakwa akina-langwa.

<sup>4</sup> Nungkwurraja yiki-ridimindana-manja kirrakina a-mirntak-akina akwala ayakwa, yiki-mi-miringkinama ning-aningmi-dinu-mulangwa ngayuwa a-mirntak-akina ayakwa Christ-langwa-langwa ebina nuw-abuwarr-kajungwunuma adinuba-wiya.

<sup>5</sup> Arakba-wiya anaja God nara kani-maka wurru-wilyu-wilyaba-manja warni-mamalya akina ayakwa ebina nuw-abuwarr-kajungwunuma. Imba aduwaba God yirrani-makama akina ena-langwa-mirra Amawurrna. Yirrani-min-abilyarrikama a-mirntak-akina ayakwa ebina nuw-abuwarr-kajungwunuma yirruwa-wa ena-langwu-wa yarnikilarr-kilarrka yarnungkwarba akwa ngarningka ena-langwu-wa warni-kimaki-maka

ayakwa abirra-jukwaba. <sup>6</sup> God-eka nakina yirrani-min-abilyarri-kama kini-yamina-mulangwa aningaba yirruwa-manja yarningi-Judiya yarni-mamalya akwa ngawa nungkwurruwa-manja karningi-Judiyama karni-mamalya ngarr-di-dirrbira, mana Jesus Christ ngarrani-mini-jungwunuma ngakwurruwa-langwa. Ngakwurraja ngarri-yakayinama nungkwurruwa akwa yirruwa ngarru-wurakawurama. Ngalaja kembirra a-mirntak-iybina ayakwa God ni-yarrk-akimarnuma yirruwa-langwa, kembirra nungkwurr-ajukwaba ngarningka nungkwurra-langwa akina, mana Jesus Christ ngarrani-mini-jungwunuma ngarrababirna-langwa.

<sup>7</sup> God-eka nakina nu-wekbalyinuma ngayuwa kajungwa ning-aniku-wardi yada warka ena-langwa, ning-aniki-maki yada ayakwa Jesus Christ-langwa-langwa wurrukwalamanja. Nakin-eka ni-marngkirra ngayuwa-manja, akwa ngini-mamirika-juwama ngayuwa, nginukwa-mulangwa amawurrna ena-langwa ning-aniki-minu-wardi yada ena-langwa warka. <sup>8</sup> Ambaka abirraja warni-mamalya God-langwa nuw-ambilya warningu-bungkawama? Nganja ngayuw-eka angwurra ningena ning-angu-bungkawama. Akana anaja God nginu-kwama enena aningaba warka nganyangwa ka-makina-mulangwa nungkwurruwa-wa nungkwurr-ajukwaba aningaba ayakwa Jesus Christ-langwa-langwa. Ngalaja enen-eka aningaba ayakwa ngarraki-makinama nakina Christ ni-min-ababirna aning-iningaba. Ngakwurraja nara a-jarrukwama ngarna aningmi-duma aning-iningaba ena-langwa.

<sup>9</sup> Aduwaba anaja God nginu-kwama warka ngayuwa-manja nganjukwaba ning-anik-abilyarri-ki yada enena ayakwa nungkwurruwa-wa akwa wurr-ababirna-langwu-wa warni-mamalya naniki-yama-langwa ebina

ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma nakina. Arakb-irakba-kiya-wiya God ni-ngekbirakama ababirna-langwa, akana n-abu-buwarrkama akina ayakwa yanda-langwa aduwaba. <sup>10</sup> N-abuwarrkama akina kajungwa aduwaba warning-errbirra wurru-bu-bungkawa warningi-karrawara kuw-eningmi-dini yada wurrakina God aringkawa nakina akwa n-aningma ababirna-langwa. Abirraja kuw-aningmi-dinama wurrakina karraringkina-mulangwa God-langwa warni-mamalya kani-mini-yarrku-warakina-mulangwa God-langwa ayakwa wurrakina.

<sup>11</sup> Arakb-irakba-kiya-wiya nakin-eka God ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma ena, ngakwurruwa ngarrababirna-langwa ngarnik-ambilyinga-langwa ena-langwa ngarni-mamalya, yirruwa yarningi-Judiya yarni-mamalya akwa ngarningka nungkwurr-ajukwaba karningi-Judiyama karni-mamalya. Akwa nakina ni-lyangku-werri-bika-jingwunuma ena. Anaja Jesus Christ ngakwurra-langwa nu-Bungkawa nakina-bina akan-akimirnama ngarna God-langwi yada ngarni-mamalya.

<sup>12</sup> Aduwaba kembirra ngakwurraja ngarna nar-eka akbarduma imba ak-akwudangwu-kajungwunama ngarri-marngba God-uwa. Aki-likajama ngarri-marngba God-uwa mana ngarri-yakayina-mubaba ngarruwurrakawurama Christ akwa ngarningka ngarru-werrik-ambilya-mubaba Christ-manja.

<sup>13</sup> Ngakwurruwa-mirra karni-mamalya, nara a-werriku-ngwanjuma ningi-diti-jungwuna-mulangwa alikira-manja arrawa. Mama arrawa ningena ning-ambilyama ngarra-maka-mulangwa ayakwa Jesus Christ-langwa-langwa nungkwurruwa-wa, imba aningaba nungkwurra-langwa ka-ngekbira-kajungwunama arija-langwa akina, ning-ambilya-mulangwa yalakwa ngayuwa

aduwaba.

*Akwi-lyalyingma Christ-langwa-langwa*

<sup>14</sup> Nganja ngayuwa ningani-yang-marngkwa-jinama Nungwanyungwu-wa mana ning-aningma aduwaba ayakwa ena-langwa, ebina nuw-abuwarr-kajungwunuma adinuba-wiya. Ning-aningma aduwaba God kirran-anibi-ka-mulangwa nungkwurruwa karningi-Judiyama karni-mamalya, wubirra laka yirran-anibi-kama yirruwa yarningi-Judiya yarni-mamalya yarna. <sup>15</sup> Anaja God Nungw-anyungwa nakina ngarning-errbirra-langwa akwa wurr-ababirna-langwa warni-mamalya a-mirntak-enena-manja angalya akwa ngarningka ena-langwa-manja angalya abalkaya akwa ngakwurra-langwa aykirra a-mamalya ngarru-wilyakinama anuwa-langwa.

<sup>16</sup> God-eka n-iyngbida nakina akwa ni-minababirna arrbida. Nganja kembirra ningi-bi-biriyaminama arngk-ababirna-langwa ngawa a-mirntak-enena ayakwa anuwa-wa. “Wurr-engbudirr-kina wurru-wurrak-akina warning-Ebijija warni-mamalya nungkwa-langwa-mirra Amawurrna,” ningi-yaminama. Wurr-engbudirr-kina kajungwa m-arrubuda mangma karrima-wilyakini yada wurrakina warniki-yama-langwa aningaba. <sup>17</sup> Akwa ngarningka an-ambilya anaja Christ abirruwa-manja mana na-werrik-ambilya-mirri baba angwurra anuwa-manja. Akwa ngarningka wurrakin-eka ab-aningmi-dina akwu-lyalyingma ena-langwa warning-angkawura. Akwa kuw-angkirrikaja-manja wurrakina ni-lyalyingmina-mirri-langwa wurrakina-manja, ab-arjiya kembirra wurr-iyngbida ngawa wurrakina warni-mamalya. <sup>18-19</sup> Akwa ngarningka abirra-wilyakina milyanjirra mangma wurr-ababirna-langwa warni-mamalya nungkwa-langwa ababirna-langwa angalya kajungwa warningmi yada



Christ ni-lyalyingmina-mulangwa angwurra wurrakina. Ab-aningmi-dina nara nakina a-ngwanjuma imba kini-lyalyingminama wurrakina angwurra naning-angkawura nakina. Ngalaja Christ-langwa akwu-lyalyingma amakwulumid-eka akina akwa yirraja yik-aningmi-dina-manja akina nar-eka yarna a-jarrukwama. Kembirra ab-aningmi-dina Christ ni-lyalyingmina-mulangwa wurrakina kajungwa karrima-lyangki-yuwarni yada nungkwa-langwa-manja mangma akwa ka-yamini yada wubirra nungkwuwa. Amandangwa, ningi-yaminama ngayuwa God-uwa.

<sup>20</sup> Kwurruwa-yi, ngani-yang-marngkwa-jina arakba God-uwa, mana n-arrbida baba nakina ni-lyangma akwa nu-wardana-mubaba aduwaba ngakwurruwa-manja nakina. Akana nara ngarna a-marngkirringkama a-mirntak-akina engb-iyngbida kini-yaminama nakina ngakwurruwa-manja. <sup>21</sup> Ngani-yang-marngkwa-jina kembirra God ngarrababirna-langwa ngarni-mamalya ena-langwa. Akwa kani-rringkina-manja warni-mamalya Christ-manja, kembirra abini-yang-marngkwa-jina God abirra-jukwaba. Ngani-yang-marngkwa-jina ngawa God aduwaba akwa angkawura.

## 4

*Aki-likaja-mulangwa ngarru-wurrakawurama wubirra ngarru-wilyabama ngarni-madangkwa*

<sup>1</sup> W-engkirraja kembirra enena ayakwa ngarra-makinama ngayuwa, ningiybina ningi-diti-jungwunama ngawa yalakwa mema-manja medirra. Ningi-diti-jungwunuma ngayuwa mana baba ningani-mamalya ningena nu-Bungkawa-langwa Jesus Christ-langwa. Anaja nakina God nu-wekbalyinuma kirrakina ena-langwi yada karni-mamalya. Kembirra nungkwurraja kirriybina

God-langwa karni-mamalya kirr-mungkwurri-dirrbira yiki-likajama ngawa God-langwa-manja mamirukwa kirrakina.

<sup>2</sup> Nara kembirra a-ngkw-aningaba-kajungwuma, imba ambaka-langwa yiki-likajama kirrakina God-langwa-manja mamirukwa. Akwa kirri-mirnta-mirntirra ngawa yiki-likajama nungkwurruwa kirr-werring-mirntirra. Akwa nara a-marngkwa-ja-juma imba yiki-lyalyingmajayinama ngawa karning-angkawura kirrakina. <sup>3</sup> Anaja God ngarrani-mirntukwama nakina ena-langwa-mirra Amawurrna kajungwa ngakwurruwa-mirri yada ngarna. Kembirra nungkwurraja yiki-ngayindanama angwurra kirrakina karnik-ambilyingi yada ngawa kirr-wurrakawurama, karniki-lyalyingmajaji yada akwa karniki-mamirika-ji yada kirrakina yilyurrkwa-mirra yukwudukwuda karning-angkawura.

<sup>4</sup> Ngakwurraja God-langwa ngarni-mamalya ngarruwurraku-wilyaba ngarr-di-dirrbira ngarna. Awilyabama wubirra a-madangkwa ngarr-ambilyama ngarna. Imba anaja God ngarranu-kwama nakina ena-langwa Amawurrna awilyabama ngakwurruwa-wa ngarr-ababirnu-wa. Nu-wekbalyinuma nakina ngarr-di-dirrbira ngawa ngarna, kajungwa aku-werrik-embirrarini yada ngarna ngarru-wurraki-dirrbira anuwa-wa. <sup>5</sup> Nu-wilyabam-eka ngawa nu-Bungkawa n-aruma-dangwa. Ngakwurraja ngarru-werrik-ambilyama ngarna ngarr-di-dirrbira anuwa-manja. Imba abirraja warni-mamalya ngarrabi-mingeki-ngamba-juwama ngakwurruwa ngarr-di-dirrbira ngarrakina. <sup>6</sup> Nu-wilyabam-eka God akwa nu-wilyabam-eka Nungw-anyungwa nakina ngarrababirnalangwa ngarni-mamalya. Nu-bungkawa-dinama nakina ngarr-ababirna-manja ngarni-mamalya akwa ngarningka ababirna-manja angalya. Akwa ngarranu-wilyakinama

ngakwuruwa ngarniku-wardi yada warka ena-langwa akwa n-ambilyama wilyarra ngakwuruwa-manja.

<sup>7-10</sup> Ngalaja God-langwa ayakwa ngarraki-makinama Christ-langwa ni-lawurradinu-mulangwa Nungw-anikba-langwu-wa angalya. Na-yamama akina,

“Ni-lyangmanguma nakina God-langwu-wa angalya karrawaru-wa.

Akwa nanu-wilyakama wurr-ababirna warni-mamalya anuwa-mulangwa.

Imba nani-yuwarnuma wurrakina anuwa-manja arija-langwa.

Kembirra nanu-wekbilyanguma nakina aning-iningaba-wiya ena-langwu-wa warni-mamalya,” na-yamama akina. Nungkwurraja karningm-eka karna adinuba-wiya ni-dirrirntuma nakina Christ karrawa-langwa, ni-rukwularruma nakina wubirra laka ngarni-mamalya ngarri-rukwularrayinuma ngarna, akwa n-ambilyi-mirra nakina wubirr-eka laka ngarni-mamalya ngarr-ambilya-mirra ngarrakina enena-manja angalya. Kembirra niybina-mirrada ni-dirrirnta-mirrada nuwaruma-jungwunuma karrawaru-wa, kajungwa kin-ambilyi yada nakina ababirna-manja angalya akwa akanu-wekbilyani yada aning-iningaba-wiya. Christ ngarranu-wekbilyanguma nakina aning-iningaba-wiya ngarru-wilyu-wilyaba-wiya-wa.

<sup>11</sup> Amiyambana aning-iningaba Christ ngarranu-kwama nakina? Christ ngarranu-kwama nakina ena-langwu-wa ngarni-mamalya emini-miningka warka akwa ngarrani-mamirikajinama ngarniki-yami yada akina. Ngarr-kwala nu-wekbalyinuma Christ ngarniki-larrki-larrka ngarni-mamalya. Imba ngarrukwala nu-wekbalyinuma nakina kajungwa ngarniki-maki yada ena-langwu-wa warni-mamalya ena-langwa

ayakwa. Imba ngarrukwala nu-wekbalyinuma nakina kajungwa ngarniki-maki yada ayakwa ena-langwa-langwa wurribinu-wa warningbala-mirruwa anuwa, kajungwa abirra-jukwaba ka-werrik-ambilyi yada anuwa-manja. Imba ngarrukwala nu-wekbalyinuma nakina ngarnik-akwurraji yada ena-langwa warni-mamalya. Imba ngarrukwala ngarnik-akakirumaki yada ena-langwa ayakwa abirruwa-wa.

<sup>12</sup> Yawu. Akina-bina da. Ngarri-mirntak-eyina ngarniki-minu-wardu-warda nu-wekbalyinuma anaja nakina Christ, kajungwa aki-yngbudirr-kayini yada ngakwurruwa ena-langwa ngarni-mamalya. Ngakwurraja aki-yngbudirr-kayinama ngarna ngarniku-warda-langwa ena-langwa warka ngarning-angkawura.

<sup>13</sup> Kemberra ngakwurruwa ngarna aki-mamirika-jayinama yanda-langwa ngarru-wurraki-dirrbira aku-werrik-ambilyama ngarrababirna-langwa God-langwa-manja Nanikw-anikba. Akwa ngarningka aki-mamirika-jayinama ngarna yanda-langwa ak-aningmi-dinama nakina ngarru-wurraki-dirrbira akwa yanda-langwa aki-yngbudi-dinama ngarrakina ngarr-iyngbida ngawa. Kimi-ringbirra-dini yada mangma ngakwurra-langwa wubirra laka Christ-langwa mangma mi-ringbirra. Kemberra aki-mi-miringkinama God-langwa ayakwa. Nara a-yamama ngarna wurri-yukwayuwa wubirra, wurriybina nara ambaka a-mi-miringkama ayakwa wurrakina.

<sup>14</sup> W-engkirrkiya. Dukwa abirraja wurru-kwala warni-mamalya akabi-makinama wurrakina ayki-kalya ayakwa alyangki-lyangkadawa. Dukwa abirra-bakiya-ba karri-ngekbirakinama ayakwa emini-miningka akwa akabi-ngayindanama akabu-wilyaka-jinama ngakwurruwa-wa. Imba ngakwurraja nar-eka ngarna engkirrkuma

amukwiyad-ebinu-wa ayakwa alyangki-lyangkadawu-wa, imba ngarr-iyngbida aki-likajama ngawa God-langwa-manja mamirukwa mi-likarrki-dirrbira-manja ngarna.

<sup>15</sup> Imba aki-yangbinama alyangmandukwuna-wiya ayakwa. Nara amarngk-awinyamba-mirra ayakwa a-yangbuma ngarna wurrukwalu-wa, imba amarngku-warruwalya-mirra ayakwa aki-yangbinama wurrukwalamanja warni-mamalya, kajungwa warningmi yada ngarri-lyalyingminama wurrakina-manja. Akwa aki-yaminama kajungwa ak-ambilyi yada wubirra Christ, niybina nu-bungkawa-dinama ngakwuruwa-manja. Nakin-eka Christ wubirra aringka imba ngakwuruwa wubirra ena-langwa nani-madangkwa, <sup>16</sup> niybina nu-wilyakinama ayarrka iya alakba. Ngalaja akina aringka na-wardi-kinama a-mirntak-iybina ayarrka iya alakba. Ka-wardana-manja alakba nungkwa-langwa aningaba warka akwa ka-yngbudi-dina-manja akina, akwa ka-wardana-manja ayarrka nungkwa-langwa aningaba warka ngala-ju-kwaba akwa ka-yngbudi-dina-manja akina, ngalaja kembirra nungkwa-langwa a-madangkwa ka-wardanama aningaba warka akwa ka-yngbudi-dinama akina. Akin-eka wubirra anaja akanu-wardi-kinama Christ ngakwuruwa-manja, God-langwa-manja ngarni-mamalya. Imba ngarru-wilyu-wilyaba-wiya ngarna aku-wardu-wardanama aningaba warka akwa aki-lyalyingmajayinama ngawa. Kembirra aki-yngbudirr-kayinama ngarru-wurrakawurama ngarna.

*Wurr-abirradadiya ebina aningaba wubirra karni-kaduwa karni-mamalya*

<sup>17</sup> Ngayuw-eka ningena ningani-mini-yangbinama ayakwa nungkwuruwa-wa nu-Bungkawa Jesus Christ-langwa, akwa kembirra ngarra-madimirukwunama.

Nar-eka a-yaminjamama wubirra wurru-kwala warni-mamalya warningbala-mirri-mirra God wurrakina. Mu-wurrariy-eka mangma abirraja narrima-wilyakinama. Nar-eka kembirra nungkwurraja a-yamama wurru-mirntak-akina wubirra warni-mamalya.

<sup>18</sup> Abirraja wurru-mirntak-akin-eka warni-mamalya wurru-kwurrak-eka. Na-waranama God akwa nanu-kwunama mirirra. Nar-eka a-wilyakama a-mamalya akwananibika ebina ngarranu-kwunama God. Alarrimirda-manja na-likajama. Wurr-mimba na-likajama. <sup>19</sup> Nara arakba wurrakina a-mini-yalija-jungwuma a-mirntak-iybina-langwa na-yama-mulangwa. Na-lyangku-werri-bika-jungwunuma wurrakina warnik-arriya-kajungwi yada awurrariya-langwa. Nara kembirra engkirrkuma wurrakina aningabu-wa, imba awurrariya-wa wulkwa nuw-engk-ingkirrikajama ngawa wurrakina. Na-rnti-rntirrkayinam-eka errbirra. Aning-errbirr-eka awurru-wurrariya emini-miningka na-yaminjaminama wurrakina warni-mamalya, wurriybina warningbala-mirri-mirra God.

<sup>20</sup> Imba abirraja wurru-mirntakiybina warni-mamalya kirrab-akakirumaka-mirri-mirra kirrakina nara yikabi-maka karniki-yami yada amukwiyad-akina. <sup>21</sup> Kirrab-akakirumakama kirrakina alyangmandukwuna ayakwa Jesus-langwa-langwa. Kembirra nungkwurraja kirr-engkirrkenuma abirra-langwa ayakwa akwa kembirra kirr-aningmi-dinama kirrakina anuwa-langwa. <sup>22</sup> Kembirra nara arakba a-yamama ebina adinuba-wiya kirri-yamama, mana a-mirntak-iybina awurru-wurrariya kirri-ngayindanguma kirrak-arrya-kam-eka kirrakina. Imba wurri-larrngku-wurriya arakba awurru-wurrariya, wubirra laka kirring-anjalku-

wurranama kirrakina dimbala diybina du-wurrariya dadinungkwurakba. <sup>23</sup> Imba yiki-yaminama aning-iningabawiya ma-mungkwurda-mirra mangma, wubirra laka kirrawiyabanama dimbala dadingaba dadi-kaduwa-langwa. <sup>24</sup> Wurr-abirradadiy-eka ebina anikaduwa aningaba wubirra karni-kaduwa karni-mamalya, mana God kirran-anikaduwa-ka-mubaba enuw-eka wubirra. Kembirra wurri-likaja kirru-werri-ngekbirna kirru-werriki-dirrbira God-langwa-manja mampirukwa karning-angkawura.

<sup>25</sup> Kembirra amin-akina-langwa nara a-kadikama warning-errbirra-manja warni-mamalya. Yikilyalyimbukwayina-manja kirrakina karni-mamalya God-langwa, yiki-larrkbi-larrkbakinama mana ngarruwurakawura-mirra Christ-manja ngarna wubirra ngakwurruwa-mirra. <sup>26</sup> Kak-ardirrana-manja awinyamba ningkakina, kembirra nara arrya-kajungwuma awurrariya-wa. Akwa nara a-werrik-awinyambadumanungkwuwa yanda-langwa alyarrngwalyilya. <sup>27</sup> Akwa ngarningka nara awiyabajuma N-amukwa nungkwuwanjanja. <sup>28</sup> Kirr-engk-ingkengmina karni-mamalya kirriybina kirr-angmikangma-dama kirrakina wurrerriminja arakba engkengmina, akwa nara angmaduma arakba kirrakina imba wurru-wardana warka arakba. Wurru-wardana warka aningaba nungkwurabakiya-ba, kajungwa yiki-larrm-birrani yada angwarnta alyangmandukwuna wurribinu-wa warning-alyingmalyingma-wa warni-mamalya.

<sup>29</sup> Akwa ena engka. Nara a-yangbuma ayakwa errbirra ayarrk-awarrya imba yiki-yangbinama wulkwa ayakwa ayarr-ngekbirna, kajungwa yika-mampirika-jini yada kirrakina wurru-kwala warni-mamalya akwa yikengbudirr-kini yada wurrakina. <sup>30</sup> Anaja God nakina nu-wekbalyinuma kirrakina, kajungwa ena-langwi

yada karni-mamalya yik-ambilyi yada. Akwa kirranu-wekbilyanguma ena-langwa Aningaba Amawurrna akwurtukwurta kajungwa karningmi yada amandangwa ena-langwa kirrakina, akwa karningmi yada yikan-anjungwurrana amandangwa nakina. Kemberra nar-eka a-werrik-awarryakuma Aningaba Amawurrna kirrakina. <sup>31</sup> Wurri-yarrku-wurrana ayakwa ayarrk-iyarrk-awarrya akwa ayarrk-iyarrk-artitarra. Nara a-yangi-yang-arrartuma. Nara a-rinjarrkuma wurrukwalu-wa warni-mamalya. Akwa nara a-mini-maki-makuma awurru-wurrariya ayakwa wurru-kwala-langwa warni-mamalya. Akwa nara a-wurru-wirrikbijaju-ma <sup>32</sup> imba wurr-errkwuliyamajayina akwa wurri-lyalyingmajayina. Akwa wurri-mini-yakwabi-jayina awurru-wurrariya kirru-kwala-langwa karni-mamalya, wubirra an-ajukwaba God kirrani-mini-yakwabi-jinama nakina awurru-wurrariya nungkwurra-langwa da. Nakin-eka God kirrani-mini-yakwabi-jinama mana Jesus Christ kirrani-mini-jungwunu-mubaba nakina da.

## 5

### *Ak-ambilya-mulangwa alarradada-manja*

<sup>1</sup> Nungkwurraja God-langwa kirri-yukwayuwa kirrakina, kirriybina God ni-lyalyingmina-mirra angwurra nakina. Kemberra wurri-yaminjamina ngawa kwuraya kajungwa anuwa wubirra yiki-yamini yada kirrakina. <sup>2</sup> Yiki-lyalyingmajayinama karning-angkawura, wubirra laka Christ ni-lyalyingminum-eka ngakwurruwa. Nakin-eka ngarrani-mini-jungwunuma ayka-manja mana ni-lyalyingminu-mubaba ngakwurruwa angwurra. Kemberra anaja God nanu-werrungwurdanguma angwurra nakina-manja.



<sup>3</sup> Nara kembirra engkirrkuma awurrariya-wa. Nara a-rntirntirrka-juma, akwa nara engkirrkuma amangwumangwu-wa. Akwa ngarningka nara a-mardi-marduma a-mungwurdangmaduma aning-errbirra wurru-kwala-langwa. Nar-eka a-lyalyimbukwajuma amukwiyad-akina-langwa awurru-wurrariya mana God-langwa karni-mamalya kirrakina baba. <sup>4</sup> Akwa nara a-yangbi-yangbuma ayarrk-iyarrk-awarrya ayakwa. Imba yiki-yangbinama wulkwa ayakwa aningaba-wiya akwa yikini-yang-marngkwa-jinama God-uwa.

<sup>5</sup> Nar-eka a-yakuwabi-juma ena. Yik-arrya-kajungwuna-manja kirrakina akwa yiki-rntirntirrka-yina-manja akwa yik-angk-ingkirrikaja-manja amangwumangwu-wa akwa yiki-mungwurdangmadina-manja yiki-mardi-mardana-manja aning-errbirra wurru-kwala-langwa, nar-eka a-likama kirrakina God-uwa. Yiki-mardana-manja aning-errbirra wurru-kwala-langwa, kembirra akin-eka wubirra laka nara kirrakina engkirrkuma God-uwa imba yiki-yaminama yiki-min-engkirrkajama alawudawarra-mirruwa a-mirntakijika. Kembirra yiki-yamina-manja amukwiyad-akina awurru-wurrariya nar-eka a-yakajuma kirrakina warni-mamalya-manja wurriybina nenu-bungkawa-dina-mirri-manja wunalakina God akwa Christ.

<sup>6</sup> Wurru-kwala warni-mamalya yikabi-ngayindana-manja warniki-kadiki yada nungkwurruwa-manja anibuwakida-mirra ayakwa a-wurrimalya-mirra, kembirra nar-eka engkirrkuma wurrakinu-wa. Yikabi-ngayindanama karniki-yami yada awurrariya-wa. Akana nara-manja amini-yarrku-warakama kirrakina God-langwa ayakwa imba yiki-yaminjamina-manja awurru-wurrariya karning-angkawura, kembirra nakin-eka God kin-awinyamba-dinam-eka kirrakina-manja karni-

mamalya. <sup>7</sup> Amin-akina-langwa nungkwurraja nar-eka a-likama wurr-amukwiyad-akina-manja warni-mamalya wurru-wurrariya, imba kirr-ayabijaba wurr-ambilya abirruwa-langwa.

<sup>8</sup> Nara-wiya nungkwurruwa God-langwa, kirr-arrya-kajungwunuma a-wurru-wurrariya-langwa, wubirra laka kirr-ambilyuma kirkakina alarrimur,da-manja. Imba aduwaba God-langwa karna. Akin-eka wubirra laka alarradada-manja kirr-ambilyama aduwaba. Kemberra alarradada-manja ngawa wurr-ambilya, <sup>9</sup> mana yik-ambilya-manja nungkwurruwa alarradada-manja, kemberra yik-ambilyama karningaba, kirr-werriki-dirrbira akwa kirr-lyangmandukwuna. <sup>10</sup> Akwa wurr-aningmi-dina arakba ebina ni-ngayindana-mulangwa nu-Bungkawa Jesus Christ.

<sup>11</sup> Yiku-waranam-eka ababirna-langwa awurru-wurrariya ebina na-yaminama wurriybina warni-mamalya ly alarrimur,da-manja. Imba yiki-yaminama abirruwa-wa, “a-mirntak-iybina kirr-yaminjaminama awurru-wurrariy-eka akina, yiki-yaminama. <sup>12</sup> Ngakwurraraj-eka ak-engkirkakaja-manja ngarna akinu-wa awurrariya na-yamina-mirruwa wurru-wurrariya warni-mamalya amirama, kemberra aki-yaliyanam-eka ngakwurruwa. Yaw-eka, ngarri-yaliyanama angwurra akwa nar-eka ngarna a-lyalyimbukwajuma amukwiyad-akina-langwa awurrariya. <sup>13</sup> Wurr-mirntakiybina warni-mamalya kuw-angkirrikaja-manja nungkwurruwa-manja kemberra ka-yamina-mirra akina wubirra laka yiki-jadijinama kirkakina alarrngk-ilarrngk-awarrya alarrimurda-langwa angalya akwa angerriba erreku-wa alarr-adadu-wa. <sup>14</sup> Akin-eka alarr-adada kuw-abilyarrikinama ababirna-langwa. Amin-akina-langwa enena ayakwa nuw-arrkarri-jungwunuma. Na-yaminama,

“Nungkwurruwa karni-mamalya kirr-mungkwulam-eka.  
 Karniniki-jungwa wubirra karni-mamalya kirr-  
 yaminama karna,  
 imba wurr-mirajangina arakba!

Kembirra Christ yikani-min-abarraka-jinama  
 nungkwurra-langwi yada nakina,”  
 na-yaminama akina ayakwa.

<sup>15</sup> Kembirra nungkwurraja yiki-yaku-werri-bikajama  
 kirri-mirnta-mirntirra ambaka-langwa yiki-yamina-  
 mulangwa yik-ambilya-mulangwa enena-manja angalya.  
 Nar-eka a-yamama wubirra wurriybina warningbala-  
 mirri-mirra warniki-yama-langwa aningaba, imba yiki-  
 yaminam-eka kirri-mirnta-mirntirra wubirra warni-  
 mamalya aringkawa. <sup>16</sup> Wurru-wardana arakba warka  
 God-langwa m-ababirna-langwa mamawura. Akwa nara  
 a-kuwabarrngwarrngwaduma a-likama God-langwa-  
 manja mampirukwa, mana wurr-ababirna warni-mamalya  
 na-yamina-mubaba aning-errbirra awurru-wurrariya  
 emini-miningka. <sup>17</sup> Nar-eka kembirra a-wakiduma,  
 imba wurr-aningmi-dina angwurra ebina kirrani-  
 ngayindanama nu-Bungkawa karniki-yama-langwa  
 kirrakina.

<sup>18</sup> Nar-eka a-bungwurri-duma anija-langwa, mana  
 yikak-arrya-kinama karna akina. Akwa nara a-  
 lyangburrukwayuma mulkwa nungkwurra-langwa  
 anija-wiya, imba wurr-mana wurr-lyangburrukwayina  
 Aningaba Amawurrna.

<sup>19</sup> Yiki-lyalyimbukwayina-manja kirrakina karni-  
 mamalya kirriybina God-langwa yiki-maki-jayinama  
 ena-langwa-langwa. Wurr-werriki-lyalyingma-  
 jungwuna akwa wurr-mebayina emeba anuwa-wa.

Nara aning-errbirra a-mebuma, imba yi-ningabamirra yukwudukwuda yiki-mebayinama emeba enalangwi yada. <sup>20</sup> Yikini-yang-marngkwa-jinama Nungwanyungwa God karning-angkawura. Akwa yikini-yang-marngkwa-jina-manja God kirrakina, kembirra yiki-yangbijinama aykirra ngakwurra-langwa-langwa nubungkawa Jesus Christ.

*Warnungwarba-langwa akwa wurr-darringka-langwa*

<sup>21</sup> Nungkwurraja nara a-min-engkirri-kajungwuma, imba yika-min-engkirrkajama kirrakina wurrukwalu-wa warni-mamalya mana kinu-werriki-yang-marngkwa-jina-mubaba Christ.

<sup>22-23</sup> Ningki-darringka, ani-lyangmana naningiy-ana, imba nungkwaja k-ariji-dinama ngawa anuwa-manja. Aningaba akina. Anaja Christ ni-lyangmanama nakina, imba ngakwurraja God-langwa ngarni-mamalya ngarrariji-dinama ngawa anuwa-manja. Kini-lyangmanamanja naningiy-ana, kembirra aningaba ngawa akina. Nakin-eka Christ ngarran-anibi-kinama ngakwurruwa ena-langwa ngarni-mamalya. Ni-lyangmanama nakina akwa ngarranu-wardi-kinama ngakwurruwa. Aningaba akina. Kembirra kini-lyangmana-manja nu-wilyaba natingkwarba akwa kininga-wardi-kina-manja dadingiy-anikba, aningaba ngawa ena. <sup>24</sup> Ngakwurraja ngarna God-langwa ngarni-mamalya ngarrani-min-engkirrkajama anuwa-wa. Kembirra nungkwa-jukwaba ningki-darringka ni-min-engkirrkaja naningiy-ana nungkwalangwu-wa.

<sup>25</sup> Imba nungkwaja ningk-anungkwarba, lyalyingmina didarringka nungkwalangwa dadingiy-ana, wubirra

laka Christ ni-lyalyingminama ngakwurruwa God-langwa ngarni-mamalya. Nakin-eka Christ ni-lyalyingminuma ngakwurruwa akwa ngarrani-mini-jungwunuma, <sup>26</sup> kajungwa ak-ambilyi yada God-langwa ngarni-mamalya. Akwa ngarranu-kwama ayakwa ena-langwa, ebina akaki-mini-mungkwurdanama mada iya mangma. Ngakwurraja ngarni-mamalya akinga-mungkwurdanama ngarrakina dimbala ngakwurra-langwa aking-ajirrana-mulangwa dakina akungwa-mirra. Akin-eka wubirra, anaja nakina Christ akani-mungkwurdanama ngakwurruwa. <sup>27</sup> Christ ni-jungwunuma kajungwa ngarru-werri-ngekbirni yada akwa kembirra kinu-kwa-jungwuni yada ngakwurruwa anuwa-wa, wubirra laka nu-wilyaba naningiy-adikba kinu-kwa-jungwunama du-kwu-kwilyibana-wa dadingiy-anikba. Ni-jungwunuma kajungwa ngarrababirna-langwa ngarni-mamalya God-langwa ak-ambilyi yada ngarningu-wurrariya-mirra.

<sup>28</sup> Amandangwa Christ ni-lyalyingminama angwurra ngakwurruwa. Imba nungkwa-jukwaba ningk-anungkwarba, ki-lyalyingminama didarringka dadingiy-ana nungkwa-langwa. Ningki-lyalyingminama ningkakina ningk-ani-madangkwa, ningk-emb-imbirraja-jungwunama m-ababirna-langwa marrnga. Kembirra ki-lyalyingminama ngala-ju-kwaba dadingiy-ana m-ababirna-langwa marrnga. Ki-lyalyingminamanja dadingiy-ana nungkwuwa, kembirra amandangwa ki-lyalyingmaja-jungwunama.

<sup>29-30</sup> Ningk-anungkwarba, ningk-angmardi-jungwunama ningk-ani-madangkwa na? Nar-eka-da! Ningki-lyalyingminama ningk-animadangkwa, ningk-emb-imbirraja-jungwunama. Ningki-lyalyingmaja-jungwunama ningkakina. Amandangwa akina. Imba

anaja nakina Christ ni-lyalyingminam-eka ngakwurruwa God-langwa ngarni-mamalya. Ngakwurruwa ngarna wubirra ena-langwa ayarrka iya alakba, kembirra ni-lyalyingminama ngakwurruwa akwa ngarran-embirrajinama ngarrababirna-langwa naning-angkawura.

<sup>31</sup> Arakb-irakba-kiya-wiya anaja God ni-yamama, “Nu-wilyaba nani-ngkwarba kini-yardana-manja dadingiy-anikba, kembirra kani-lirraiki-lalikinama nakina nungw-anikba akwa dirnt-anikba imba kini-likajama dadingiy-anikba-wa. Kani-yakayina-manja wunalakina-kiya, nu-wilyaba nani-ngkwarba akwa du-wilyaba didarringka ena-langwa, kembirra wubirra wunu-wilyabama wun-ani-mamalya kani-lirraiki-likajama arakba wunalakina-da,”

ni-yamama God. <sup>32</sup> Ngalaja akina ayakwa God-langwa ngarraki-makinama ngakwurruwa-wa Christ-langwa akwa ngakwurruwa-langwa God-langwa-langwa ngarni-mamalya enena-manja angalya. Adinuba-wiya akina ayakwa nuw-abuwarr-kajungwunuma imba aduwaba nganja ngarra-min-abilyarrikinama arakba nungkwurruwa-langwa ningena.

<sup>33</sup> Karnungkwarba, kirr-wilyu-wilyaba-wiya yiki-lyalyingminama wurr-darringka nungkwurra-langwa, wubirra kirri-lyalyingmaja-jungwunama. Imba arrkala nungkwurraja kirr-dadingiy-arrngwa kirr-wilyu-wilyaba-wiya yika-min-engkirrakajama warningi-ningiy-anungwa-langwa kirrakina.

## 6

*Wurr-yukwayuwa-langwa iya wurr-ngungw-arrngwa-langwa iya wurri-rnti-rnt-arrngwa-langwa*

<sup>1</sup> Nungkwurraja kirri-yukwayuwa, kirri-mirnta-mirntirra w-engkirrakajama enenu-wa ayakwa ngarra-makina-mirruwa. Yika-min-engk-ingkirrikajama kirrakina ayakwa wurr-ngungw-anungwa-langwa iya wurri-rnti-rnt-anungwa-langwa. Yiki-yaminjaminama kirrakina yika-min-engk-ingkirrikajama ngawa, mana God kirrani-maka-mubaba akina nungkwurruwa-manja, akwa aningaba baba akina. Nara a-mini-yarrku-wurruma abirra-langwa ayakwa, imba yika-min-engk-ingkirrikajama ngawa akinu-wa.

<sup>2-3</sup> Karningma a-mirntak-iybina ayakwa aning-arum-uruma God yirranu-kwa-mirra arakb-irakba-kiya-wiya yarningi-Judiyu-wa yarni-mamalya. Awilyaba ayakwa ngarraki-makinama akina,

“Yika-werriki-yang-marngkwa-jinama ngawa kirrakina wurr-ngungw-anungwa iya wurri-rnti-rnt-anungwa kajungwa aning-iningaba ka-ngekbira-kajungwuni yada nungkwurra-langwa, akwa yik-ambilyi yada nungkwurra-langwa-manja angalya yanda-langwa yik-ani-yuwangkwa-dinama akwa yik-adi-yuwangkwa-dinama karna,”

ngarraki-makinama God-langwa ayakwa. Akin-eka aning-adinuba-wiya ayakwa ngarraki-makinama kini-yamina-mulangwa God aningaba ngakwurruwa-manja. Kembang nungkwurraja kirri-yukwayuwa yika-werriki-yang-marngkwa-jinama ngawa wurr-ngungw-anungwa iya wurri-rnti-rnt-anungwa aduwaba.

<sup>4</sup> Imba nungkwurraja kirr-ngungw-arrngwa, nara a-werrik-awinyambaduma nungkwurra-langwu-wa wurri-yukwayuwa, imba wurr-errkwuli-yama-jina wurrakina-manja, nari yada wurrakina awinyamba-duma abirramba-langwa nungkwurra-langwa-langwa ayakwa. Yik-arumurrkwunama wurrakina kirri-mirnta-mirntirra.

Yika-wilyu-wilyaka-jinama ambaka-langwa, kajungwa kani-mini-yarrku-warakini yada ayakwa Jesus Christ-langwa wurrakina, akwa kajungwa God-langwa ayakwa karraki-mungkwurrki-dirrbira-kini yada wurrakina.

*Wurru-bu-bungkawa-langwa akwa warniki-minu-wardu-warda-langwa narra-bayindangu-mulangwa angwarnta-mirra*

<sup>5</sup> Nungkwurraja kirr-kwala karni-mamalya, wurru-bu-bungkaw-eka kirrabi-mini-bayindanguma angwarnta wurrukwalu-wa warni-mamalya kajungwa yiku-wardani yada warka wurrakina-langwa wurru-bu-bungkawa. Nara a-yiki-kadikama wurru-mirntak-akina wurru-bu-bungkawa nungkwurra-langwa imba kirr-mungkwurrki-dirrbira kirr-lyangmandukwuna wurr-ambilya. Mama kirr-minjirrk-akbardanama abirruwa-langwa kirrakina, imba wurra-min-engkirrkaja m-ababirna-langwa mamawura. Wurra-minu-wardana warka abirra-langwa wubirra laka yikini-minu-wardanama warka Christ-langwa. <sup>6</sup> Nara errbirra a-warduma, imba aningaba warka wurra-minu-wardana. Yikabi-rringkina-manja wurrakina akwa ngarningka nara-manja a-rringkama nungkwurruwa-wa, kembirra yika-minu-wardanama aningaba warka. Yiki-yaminam-eka kirri-mirnta-mirntirra ababirna-langwa God yikani-ngayindanama nakina. <sup>7</sup> Akwa nar-eka a-ngwurrki-yangbuma a-ngwurrmiluma kirrakina, imba wurru-wardana aningaba warka, mana nu-Bungkawa-langwa Jesus Christ-langwa karni-mamalya kirrakina baba. Kembirra yika-minu-war,dana-manja warka wurru-kwala-langwa warni-mamalya, yiku-wardanama warka wubirra laka yikini-minu-wardanama warka Jesus Christ-langwa.

<sup>8</sup> Yiki-yamina-manja aningaba kirrakina, kembirra anaja nu-Bungkawa Jesus Christ kini-yaminama nakina



aningaba nungkwurruwa-manja. Mama kirr-kwala kirra-minu-wardana-mirra warka wurru-bu-bungkawa-langwa wurriybina kirrabi-mini-bayindangu-mulangwa angwarnta wurrukwalu-wa warni-mamalya. Mama kirr-kwala kirra-minu-wardana-mirra warka wurru-bu-bungkawa-langwa wurriybina kirrabu-kwuna-mulangwa angwarnta, nara baba abirra-langwa kirkirakina. Anaja kini-yaminama aningaba nungkwurruwa-manja kirkir-ababirna-manja.

<sup>9</sup> Imba nungkwurruja kirru-bu-bungkawa kirkir-bayindangu-mirri-mirra warni-mamalya nungkwurru-langwi yada warniki-minu-wardu-warda, nungkwurru-ajukwaba kirkir-lyangmandukwuna kirkir-mungkwurruki-dirrbira wurr-ambilya. Nar-eka a-yamama enena ayakwa abirruwa-wa, “Nara-manja karna a-minu-warduma aningaba warka, kembirra ngayuwa ka-larrkbarjanama nungkwurruwa-manja! nara a-yamama. Anaja nakina God kirkirani-rringkinama nungkwurruwa-wa kirru-bu-bungkawa akwa ngawa nungkwurru-langwu-wa warniki-minu-wardu-warda kirru-wurraki-di-dirrbira. Nu-Bungkawa nakina kirkir-ababirna-langwa, kirru-bu-bungkawa-langwa akwa ngarningka nungkwurru-langwa-langwa warniki-minu-wardu-warda abirra-jukwaba. Nar-eka a-yamama God, “Naka nani-ngkwarba dukwa nu-bungkawa, imba naniki-minu-wardu-warda dukwa-da,” nara a-yamama nakina. Imba kini-yaminama, “Naka nani-ngkwarba dukwa n-aningaba, imba nu-wurrariya dukwa-da,” kini-yaminama God nakina.

### *Yikinu-wartiyina-mulangwa*

<sup>10</sup> Nganiyarra, ngakwurruwa-mirra, nara ningena amiyarra a-makama ayakwa nungkwurruwa-wa, imba ambawura arakba ayakwa ka-makinama ngarningka.

Wurr-ambilya Nu-bungkawa-manja akwudangwa. Nakin-eka nu-Bungkawa ni-mikbiyiya ni-lyangma, ni-yngbud-eka. Kemberra nara a-lalikama nakina, imba akwudangwa wurr-ambilya anuwa-manja, kajungwa yikani-yngbudirrkini yada nakina.

<sup>11</sup> Anaja God ngarranu-kwama engb-iyngebida aning-awinyamba ngakwurra-langwa kajungwa aku-warti-yini yada awinyamba ngakwurruwa akwa N-amukwa. Nungkwurraja kemberra yiki-manama akwa yik-awiyabanama a-mirntak-akina kajungwa yikani-kadikina-manja kwuraya nakina N-amukwa yikanu-kwudirrkini yada awurrariya-wa, kemberra dirrbira ngawa yik-abalkayukwuni yada kirrakina.

<sup>12</sup> Amandangwa ngarru-wartiyinam-eka arakba ngakwurruwa akwa N-amukwa. Nara awinyamba-kuma ngarna warni-mamalya-manja imba N-amukwa-manja, akwa ena-langwa-manja wurr-amukwa wurru-wurrariya-manja. Abirraja na-bungkawa-dinama wurrakina enena-manja ngawa angalya alarrimur,da-manja akwa ngarningka wurru-wurrariya wurr-lyangma wurrakina karrawara angwubina-manja. Wurr-ababirn-eka wurri-mini-miningka wurr-amukwa N-amukwa-langwa akwa wurr-iyngeb-ingbida awurrariya-langwa wurrakina wurr-ababirna-langwa. <sup>13</sup> Kemberra nungkwaja wu-mana a-mirntak-iybina engb-iyngebida aning-awinyamba ababirna-langwa nginu-kwama God awinyambi yada N-amukwa-manja kajungwa ka-likajamanja N-amukwa akwa ena-langwa wurr-amukwa wurru-wurrariya nungkwuwa-wa, kemberra k-abalkayukwuni yada dirrbira. Ki-manama a-mirntak-akina engb-iyngebida kajungwa nari yada a-larruma imba dirrbira ngawa k-abalkayukwuni yada ningkakina.

<sup>14</sup> Kemberra arjiya akwa ki-yamina wubirra ningk-

awinyamba ningk-ani-mamalya God-langwa! Ki-yangbina nungkwuwa ayakwa alyangmandukwuna amirntak-iybina kanu-kwunama God. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra k-akbal-damiranama aningawinyamba engb-iyngbida ningkakina. Ki-likaja ningk-aningaba ningki-mungkwurrki-dirrbira ngawa akwa nara a-ngayinduma ningkakina awurrariya. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra k-awiyabanama ningkakina ditija yukwudukwuda-manja. <sup>15</sup> Ku-wilyakina God-langwa ayakwa aning-iningaba wurri-mini-miningkuwa warni-mamalya. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra k-awiyabanama akwu-kwurraka alika-manja. Ku-wilyakinama God-langwa ayakwa abirruwa-wa kajungwa akin-eka ayakwa karraki-mini-lyurrkwakini yada abirra-langwa yukwudukwuda. <sup>16</sup> Ku-werrik-ambilya God-manja ningk-aning-angkawura nungkwuwa. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra laka ku-wilyakinama ningkakina ayka alingakbaluwala ningk-aning-angkawura kajungwa nari yada a-ngajuma anungkwa angwura-mirra N-amukwa-langwa nungkwuwa-wa. <sup>17</sup> K-aningmi-dina nungkwuwa Jesus Christ ngin-anibi-kama. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra laka k-awiyabanama aning-aringka balmarna akwurraka ebina nuw-awiyabanama wurr-awinyamba warnu-ngkwarba. Akwa ku-wilyakina God-langwa ayakwa. Kembirra akin-eka ka-yaminama wubirra kaliwanga. Imba ngalaja Aningaba Amawurrna kaki-mamirika-jinama nungkwuwa ki-min-angkirrayini yada N-amukwa God-langwa-mirra ayakwa, wubirra laka wurr-awinyamba warnu-ngkwarba na-min-angkirrayina-mirra warni-mamalya kaliwanga-mirra.

<sup>18</sup> Akwa ki-biriyamina God-uwa ningk-aning-angkawura. Ngalaja ena-langwa Amawurrna kaku-

wilyaka-jinama ayakwa ningk-aniki-yangba-langwa anuwa-wa. Nara kembirra a-ngwanjuma a-biriyamama, imba m-ababirna-langwa marrnga kini-yangki-labajama ngawa ningkakina God-uwa kani-mamirika-jini yada nakina nungkwuwa-manja, akwa ngarningka akani-mamirika-jini yada ngarrababirna-langwa ngarni-mamalya ena-langwa.

<sup>19</sup> Akwa ngarningka, ngarra-ngayindanama kirkakina karni-mamalya yikini-yangki-labajama God kani-mamirika-jini yada ngayuwa nganjukwaba. Wuni-yangki-labaja nakina kanu-kwuni yada ngayuwa ayakwa aningaba, akwa nari yada akbarduma ngayuwa akini yada ngawa ka-makina-manja ngayuwa wurrukwalu-wa warni-mamalya a-mirntak-iybina ayakwa aning-iningaba nuw-abuwarr-kajungwunuma Jesus Christ-langwa-langwa, imba ningi-marngba ngawa k-ambilyi yada ngayuwa. <sup>20</sup> Mama ngayuw-eka ningena ningi-diti-jungwunama alikira-manja arrawa, imba kin-minu-wardanama ngawa warka Jesus Christ-langwa akwa kini-mini-yangbinama ngawa. Kembirra wuni-yangki-labaja anuwa-wa kani-yngbudirr-kini yada ngayuwa, kajungwa kini-mini-yangbi-yangbini yada ngayuwa aningaba ayakwa ningi-marngba ning-aning-angkawura ngayuwa da.

### *Aning-arija-langwa ayakwa*

<sup>21-22</sup> Ngayuwa ngarra-ngayindanama nungkwurruwa karni-mamalya yik-aningmi-dini yada ngayuwa-langwa. Kembirra ningani-larrkama arakba Tikikaja nungkwurruwa-wa, niybina ningi-lyalyingminama akwa nani-minu-wardu-wardanama aningaba warka nu-Bungkawa-langwa Jesus Christ. Anaja nakina yikani-makinama kembirra ayakwa aningaba ngayuwa-langwa

akwa yirr-ababirna-langwa yarni-mamalya God-langwa enena-manja angalya. Nara kembirra nungkwurraja a-werrik-awarryaduma.

<sup>23</sup> Nganja ngayuwa ningani-yangki-labajama God Nungw-anyungwa, kajungwa yikabi-mini-lyurrkwa-kini yada anuwa akwa Jesus Christ nungkwurra-langwa yukwudukwuda, akwa yiki-lyalyingmajayini yada ngawa, akwa yiki-lyalyingmini yada angwurra God akwa yiku-werrik-ambilyi yada anuwa-manja karning-angkawura.

<sup>24</sup> Akwa ningani-yangki-labajama God kini-marngkirra-dini yada nakina nungkwurruwa-manja kirriybina kirri-lyalyingmina-mirri-manja amandangwa nu-Bungkawa Jesus Christ kirrakina da.

**Ena ngawa.**

**Anindilyakwa Bible**  
**Portions of the Holy Bible in the Anindilyakwa language of**  
**Australia**

copyright © 2019 Bible Society of Australia

Language: Anindilyakwa

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-10

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 9 Sep 2021

353fd10f-41bb-5083-824e-1419c6ac6abc